

TURVEMAIDEN VETTÄMINEN SUOMESSA

**Suosituksia Ylpässuon esimerkkitapauksen perusteella
turvesoiden ennallistamisen vauhdittamiseksi**

NYKYTILA JA POLIITTINEN OHJAUS

Suomella on vahvat puitteet kosteikkojen ennallistamiselle ympäristöministeriön johtaman Helmi-luontotyyppiohjelman kautta. Ohjelma koordinoi soiden, kosteikkojen, vesilintujen elinympäristöjen, rannikkoalueiden ja metsien suojelua, ennallistamista ja hoitoa. Helmi-ohjelma yhdistää kansal-

lisen koordinoinnin paikalliseen toteutukseen ja tekee tiivistä yhteistyötä maanomistajien, kuntien ja alueellisten toimijoiden kanssa. Suomi on asettanut kunnianhimoisia tavoitteita vuodelle 2030, mukaan lukien 60 000 hehtaarin laajuinen soiden suojelu ja vastaavan kokoisen alueen ennallistaminen

sekä suojelualueilla että tuotantokäytössä olevilla mailla. Kosteikkojen ennallistaminen edistää myös lintudirektiivin velvoitteiden täyttämistä. Metsä- ja maatalouskäytännöt ovat kuitenkin edelleen haaste, sillä turvemaita on historiallisesti ojitettu metsänkasvustavarten.

MIKSI ENNALLISTAMISTA ON VAIKEA LAAJENTAA?

Tehokkaan kosteikkojen ennallistamisen esteet

Kaupallisen metsätalouden paineet

Ojituksen jatkuminen ja metsätalous estävät turvemaiden elpymistä.

Riittämätön poliittinen sitoutuminen ja rahoitus

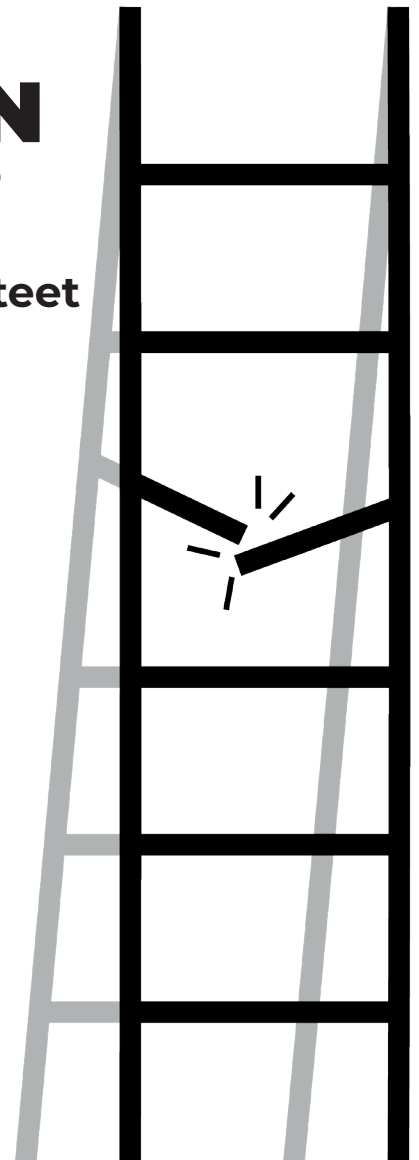
Luonnon monimuotoisuutta tuetaan, mutta rahoitus ja toteutus eivät vastaa käytännön tarpeita.

Heikentyneet poliittiset tavoitteet

Viimeaikaiset luonnon monimuotoisuutta koskevat strategiat ovat heikentäneet määrällisiä suojelutavoitteita.

EU:n ennallistamisasetuksen hidas täytäntöönpano

Viivästykset EU-tasolla uhkaavat hidastaa kansallisia toimia.

ENSISIJAISET TOIMENPITEET

Aktiivisen ja passiivisen ennallistamisen yhdistäminen

AKTIIVINEN ENNALLISTAMINEN

Vesitalouden palauttaminen kuivatuilla turvemailla

Ojitettujen turvemetsien ennallistaminen vaatii usein käytännön toimenpiteitä. Ojat on tukittava tai täytettävä pohjaveden pinnan nostamiseksi ja luonnollisen vesitalouden palauttamiseksi.

Vahva julkinen tuki maanomistajille on välttämätöntä. Aiemmin politiikalla tuettiin ojitusta; nyt tarvitaan vastaavia kannustimia ennallistamiseen, erityisesti luonnon monimuotoisuuden kannalta rikkailla alueilla. Samalla tarvitaan tiukempaa sääntelyä ojituksen ja turvemaiden lisäheikentymisen estämiseksi.

PASSIIVINEN ENNALLISTAMINEN

Luonnollista palautumista

Vähemmän intensiivisesti käytetyillä alueilla luonnollinen palautuminen voi tapahtua ilman merkittäviä toimenpiteitä. Näiden alueiden suojelu mahdollistaa vesitalouden, luonnon monimuotoisuuden ja hiilen varastoinnin palautumisen ajan myötä. Tämä edullinen lähestymistapa sopii hyvin Suomen olosuhteisiin ja sitä voidaan soveltaa laajoillakin alueilla.

TUTKITTUA TIETOA KENTTÄKOEISTA

Ylpässuo: elpymisen suojelun avulla

Ylpässuon seuranta on osoittanut, kuinka passiivinen ennallistaminen voi tukea ekosysteemin elpymistä. Vaikka aktiivisia ennallistamistoimenpiteitä ei ole toteutettu, ojituksen lopettaminen ympäröivillä metsäalueilla mahdollistaa pohjaveden pinnan nousun ja luonnollisten turvemaiden prosessien asteittaisen palautumisen.

Hyödyt luonnon monimuotoisuudelle

- Tarjoaa elinympäristön lukuisille lajeille, jotka on kirjattu kansallisiin biodiversiteettitietokantoihin.
- Luo edellytykset turvemaiden biodiversiteetin asteittaiselle elpymiselle.

Ilmastohyödyt

- Toimii hiilinieluna kasvukauden aikana.
- Rajalliset mittaukset talvikauden aikana estävät vuosittaisten metaanipäästöjen täydellisen arvioinnin, mikä korostaa ympärivuotisen seurannan merkitystä.

Passiivinen ennallistaminen suojelun avulla tarjoaa kustannustehokkaan lähestymistavan, jota voitaisiin soveltaa laajasti turvemailla, erityisesti harvaan asutuilla alueilla

KUINKA KOSTEIKKOJEN ENNALLISTAMISTA VOIDAAN TEHOSTAA

- Lisäämällä turvemaiden suojelua ja kieltämällä jäljellä olevien luonontilaisten kosteikkojen ojitus (ja uudelleenojitus)
- Tarjoamalla maanomistajille taloudellisia kannustimia ojitettujen turvemaiden ennallistamiseen, erityisesti ojen täyttämisen ja tukkimisen keinoin.
- Integroimalla hiilinielut ja luontoarvot paremmin maankäytön hallintaan ja kannustinjärjestelmiin.
- Laajentamalla Helmi-ohjelman ekologista vaikuttavuutta.
- Investoimalla hydrologisten muutosten ja kasvihuonekaasupäästöjen seurantaan pitkäjänteisesti.

VAIKUTUKSET HALLINTOON JA POLITIIKKAAN

Kokemus Suomessa osoittaa, että turvemaiden lisäheikentymisen estäminen voi olla yhtä tärkeää kuin aktiivinen ennallistaminen. Suojelun laajentaminen, ojitusten lopettaminen ja maanomistajien taloudellinen tukeminen ovat ratkaisevan tärkeitä ennallistamistavoitteiden kannalta.

KESKEINEN SUOSITUS

Laajamittainen turvealueiden suojelu on asetettava etusijalle, ojitus on kokonaan kiellettävä ja maanomistajille on tarjottava taloudellisia kannustimia kuivattujen turvemaiden ennallistamiseen.

rewet-he.eu/

 info@rewet-he.eu

 [@rewet_he](https://twitter.com/rewet_he)

 [rewet](https://www.linkedin.com/company/rewet)

 [@rewet_he](https://www.youtube.com/channel/UC...)

**Euroopan unionin
rahoittama**

Euroopan unionin rahoittama.
Esitetyt näkemykset ja mielipiteet
ovat kuitenkin ainoastaan kirjoittajan
tai kirjoittajien omia eivätkä
välttämättä vastaa Euroopan
unionin tai CINEAn näkemyksiä.
Euroopan unionia eikä rahoituksen
myöntänyttä viranomaista voida
saattaa vastuuseen niistä.